

BALLADA

Gatunek **synkretyczny**, łączący w sobie cechy różnych rodzajów literackich: epiki (fabuła, postacie), liryki (nastrojowość, emocjonalność) i dramatu (dialogi bohaterów).

Ballada wywodzi się z twórczości ludowej, początkowo śpiewana, występowała zwłaszcza w **folklorze** Anglii i Szkocji. Od XVIII w. rozpowszechniła się jako krótki utwór poetycki o budowie stroficznej, w którym pieśniarz opowiadał jakąś legendę lub podanie historyczne. Jako gatunek literacki stała się bardzo popularna w okresie **romantyzmu**, gdyż łączyła ludowość z fantastyką i tajemniczością. W Anglii balladę spopularyzowali romantyczni poeci tzw. "szkoły jezior" (m.in. W. Wordsworth, S. Coleridge), a w Polsce A. Mickiewicz *Ballady i romanse*. Fabuła ballady romantycznej jest ramą, w którą wpisana jest postawa człowieka wobec losu i problemów moralnych (wina i kara, wierność i zdrada, wolność). Znaczącą rolę w balladzie odgrywa przyroda, która nie tylko wyraża emocje i uczucia, ale również wymierza sprawiedliwość, symbolizuje ukryte siły natury rządzące człowiekiem i światem.

Kształt artystyczny ballady cechuje: występowanie **paralelizmów** składniowych, **powtórzeń**, **refrenów** i **porównań**

Najbardziej znane ballady: *Świtezia*, *Świtezianka*, *Romantyczność*, będąca literackim manifestem **romantyzmu** polskiego.

Później ballady pisali B. Leśmian, J. Tuwim, K. I. Gałczyński. W XX w. ballada pojawiła się jako jeden z gatunków folkloru miejskiego (np. ballada podwórkowa).

Obejrzenie filmu o życiu i twórczości Adama Mickiewicza

A. Mickiewicz- You Tube

Obraz poetycki – w literaturze, świat wiersza przedstawiony językiem poezji. Może być realistyczny - pokazywać świat w jego rzeczywistej postaci, albo fantastyczny - wprowadzać elementy nieobecne w rzeczywistości. W tworzeniu obrazu poetyckiego ważne są środki stylistyczne, takie jak metafora, epitet, porównanie itp.

Adam Mickiewicz

Adam Mickiewicz urodził się **24 grudnia 1798** roku w Zaosiu koło Nowogródka. Jego rodzina wywodziła się z drobnej szlachty, ojciec pracował w sądzie, w Nowogródku. W tamtych okolicach upłynął pierwszy okres życia małego Adama, który tam chodził do szkoły prowadzonej przez dominikanów. W 1815 r. Adam udał się do Wilna, gdzie na tamtejszym uniwersytecie rozpoczął studia. W tym miejscu biografowie wyodrębniają tzw. etap *wileńsko-kowieński* w życiu wieszca. W latach 1816 – 1819 studiował bowiem w Wilnie, potem zaś, w latach 1819 – 1823, pracował w Kownie. W tym czasie Mickiewicz nawiązał bliższe kontakty z grupą *filomatów i filaretów*, pisał także swoje pierwsze utwory poetyckie, takie jak: *Oda do młodości* czy *Pieśń filaretów*. W Kownie Mickiewicz pracował jako nauczyciel. W tym czasie napisał m.in. *Ballady i romanse*, *Grażynę* oraz *II i IV część Dziadów*. W tym celu korzystał z bogatej tradycji ballad i podań litewskich. W 1823 roku organizacja *filomatów*, do której przynależał Mickiewicz, została zdekonspirowana i skazano go na zesłanie do Rosji, a wydarzenie to stało się początkiem kolejnego okresu w jego życiu, tzw. etapu rosyjskiego. Podczas pobytu w Rosji przyjaźnił się z tamtejszymi romantykami (m.in. Puszkinem) oraz dużo podróżował – na Krym, do Moskwy, Petersburga czy Odessy. W Rosji powstały jego słynne *Sonetów krymskie* oraz *Konrad Wallenrod*. W 1829 roku rozpoczął się etap drezdeński w życiu Mickiewicza. Po wyjeździe z Rosji znalazł się we Włoszech, gdzie dowiedział się o wybuchu powstania listopadowego. Zdecydował się udać do Polski, gdzie przybył pod koniec 1831 r., jednak nie udało mu się przedostać do Królestwa. W 1832 r. znalazł się w Dreźnie, gdzie powstała *III część Dziadów*. Potem przyjechał do Paryża. Tutaj rozpoczął się ostatni już, czyli czwarty etap życia Mickiewicza. Napisał *Pana Tadeusza*. Dwa lata (od 1839 do 1840 roku) spędził w Lozannie jako profesor literatury łacińskiej. Tam napisał cykl liryków, od miejsca nazywanych lozańskimi. Zmarł **26 listopada 1855** roku.